

Usmernenie k zmene zákonných sadzieb DPH

Kód Výzvy: 02I02-29-V01

Na základe vládneho návrhu bol dňa 3. októbra 2024 schválený zákon č. 278/2024 Z. z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s ďalším zlepšovaním stavu verejných financií (tzv. konsolidačný balík). V VII. časti tohto zákona dochádza k úprave § 27 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov, týkajúcej sa výšky sadzieb. **Zavádza sa nová základná sadzba DPH vo výške 23 %.**

V prípade zmeny výšky sadzby DPH, ktorá sa vzťahuje na plnenie, ktoré je predmetom zmluvy o poskytnutí prostriedkov mechanizmu (zmluva o PPM) má Vykonávateľ záujem pre zachovanie účelu pôvodne sledovaného zmluvnými stranami pri uzatváraní zmluvy o PPM poskytovať prostriedky mechanizmu až do výšky súčtu 100% oprávnených výdavkov bez DPH a s DPH vo výške sadzby vyplývajúcej z právnych predpisov platných v čase dodania plnenia a to bez potreby zmeny/navýšenia alokácie Výzvy. Týmto postupom nemožno meniť parametre Projektu, rozšíriť alebo zúžiť rozsah oprávnených výdavkov určený podmienkami Výzvy, prekročiť výšku prostriedkov mechanizmu bez DPH a zmena sa môže týkať výlučne zmeny sadzby vzťahujúcej sa na plnenie podliehajúce pri dodaní zmenenej sadzby DPH.

Pre jednoznačnosť, obmedzenie podľa bodu 3.5. zmluvy o PPM, ktoré stanovuje, že maximálna výška prostriedkov mechanizmu poskytovaná Vykonávateľom podľa bodu 3.2. zmluvy o PPM nesmie byť prekročená, sa nevzťahuje na zvýšenie prostriedkov mechanizmu podľa nižšie uvedeného nárastu výdavkov v prípade, ak bolo vyvolané zmenou sadzby DPH.

Vplyv na zmluvu o PPM

Pre zabezpečenie možnosti poskytnúť prostriedky mechanizmu až do výšky 100% oprávnených výdavkov (v rámci možných limitov) so zohľadnením objektívneho rastu sadzby DPH je potrebné takúto zmenu premietnuť do zmluvy o PPM spôsobom zodpovedajúcemu fáze, v ktorej sa projekt nachádza, a to však najskôr po ukončení verejného obstarávania (VO) týkajúceho sa predmetných výdavkov.

V prípade, ak zmluva o PPM

- vychádza z predpokladaných výdavkov projektu uvedených v žiadosti o PPM a sadzby DPH platnej v čase podania žiadosti,
- bola uzatvorená pred ukončením VO
- a vysúťažená cena s DPH po VO je aj po pripočítaní zvýšenej DPH nižšia ako výška prostriedkov mechanizmu s DPH uvedená v zmluve o PPM,

tak zmenu sadzby DPH Prijímateľ automaticky zapracuje do žiadosti o zmenu projektu (a následne sa upraví v dodatku k zmluve o PPM), ktorú Prijímateľ vždy bezodkladne predkladá po ukončení VO.

V prípade, ak zmluva o PPM

- vychádza z predpokladaných výdavkov projektu uvedených v žiadosti o PPM a sadzby DPH platnej v čase podania žiadosti,
- bola uzatvorená pred ukončením VO
- a vysúťažená cena bez DPH po VO je nižšia ako výška prostriedkov mechanizmu bez DPH uvedená v zmluve o PPM, avšak po pripočítaní zvýšenej sadzby DPH súčet prostriedkov mechanizmu bez DPH a s DPH po VO presahuje výšku prostriedkov mechanizmu bez DPH a s DPH uvedených v zmluve o PPM,

tak zmenu sadzby DPH Prijímateľ automaticky zapracuje do žiadosti o zmenu projektu (a následne sa upraví v dodatku k zmluve o PPM), ktorú Prijímateľ vždy bezodkladne predkladá po ukončení VO.

V prípade, ak zmluva o PPM

- vychádza z predpokladaných výdavkov projektu uvedených v žiadosti o PPM a sadzby DPH platnej v čase podania žiadosti,
- bola uzatvorená pred ukončením VO
- a vysúťažená cena bez DPH je rovná alebo vyššia ako výška prostriedkov mechanizmu bez DPH uvedená v zmluve o PPM,

navýšenie sadzby DPH je možné akceptovať iba pri tej časti DPH, ktorá sa týka pôvodných prostriedkov mechanizmu bez DPH uvedených v zmluve o PPM. Túto zmenu sadzby DPH Prijímateľ automaticky zapracuje

do žiadosti o zmenu projektu (následne sa upraví v dodatku k zmluve o PPM), ktorú Prijímateľ vždy bezodkladne predkladá po ukončení VO.

V prípade, ak zmluva o PPM bola uzatvorená po ukončení VO, alebo už bol uzavretý dodatok k zmluve o PPM po VO, ktoré sa ukončilo do konca roka 2024, Prijímateľ predloží žiadosť o významnú zmenu projektu, predmetom ktorej bude navýšenie prostriedkov mechanizmu maximálne o výšku prostriedkov zodpovedajúce zmene sadzby DPH vzťahujúcej sa na plnenia podliehajúce zvýšenej sadzbe DPH pri dodaní.

Vplyv na zmluvu o dielo (zdroj: <https://eurofondy.gov.sk/usmernenie-riadiaceho-organu-pre-program-slovensko-k-uplatnovaniu-zvysenej-sadzby-dph-od-1-januara-2025/>)

Zároveň dávame do pozornosti stanovisko implementačnej sekcie MIRRI SR k verejnému obstarávaniu v prípade, ak je už uzatvorená zmluva s dodávateľom ako výsledok verejného obstarávania:

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že legislatívna zmena predstavujúca percentuálne zvýšenie dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) predstavuje vo vzťahu k už uzavretým zmluvám, ktoré sú výsledkom verejného obstarávania s presahom plnenia do roku 2025 (ak zmluvné strany nemajú dojednané jasné, presné pravidlá zmeny zmluvy v zmysle ust. § 18 ods. 1 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní) nepodstatnú zmenu zmluvy podľa § 18 ods. 1 písm. e) zákona o verejnom obstarávaní. V danom prípade ide o legislatívnu zmenu rovnako zaťažujúcu všetky hospodárske subjekty, ktoré sú platcami dane z pridanej hodnoty a teda nedochádza k naplneniu žiadneho z predpokladov uvedených v ustanovení § 18 ods. 2 písm. a) až d) zákona o verejnom obstarávaní, pri naplnení ktorých sa zmena zmluvy považuje za podstatnú.

Zvýšenie DPH je zmenou zmluvy podľa § 18 ods. 1 písm. e) zákona o verejnom obstarávaní a podľa ust. § 18 ods. 7 zákona o verejnom obstarávaní „Zmena zmluvy, rámcovej dohody a koncesnej zmluvy musí byť písomná.“ V tejto súvislosti si dovoľujeme upriamiť pozornosť napr. na Metodické usmernenie ÚVO č. 14393-5000/2019: „Zákon teda jasne stanovuje obligatórne písomnú formu zmeny zmluvy. Táto forma sa podľa nášho názoru vzťahuje na všetky prípady zmeny zmluvy deklarované v § 18, či už sa týkajú zmeny subjektu alebo nimi dochádza k zmene obsahu záväzku. Zákon o verejnom obstarávaní nepozná výnimku z uvedenej povinnosti.“

Na základe vyššie uvedeného odporúčame **uzatvoriť písomný dodatok k zmluve o dielo**, z ktorého bude zrejmé, **k akej zmene sadzby DPH pri jednotlivých položkách stavebného rozpočtu došlo.**